

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Gabinet Psychoterapii mgr Marta Chmielowiec

Standardy Ochrony Małoletnich zostały opracowane przez właściciela gabinetu – mgr Martę Chmielowiec w dniu 30 lipca 2024 roku w związku z ustawą z dnia 28 lipca 2023r. o zmianie ustawy – kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023, poz.1606)

Dokument będzie aktualizowany minimum co dwa lata.

Wszystkie działania podejmowane w gabinecie psychologicznym mają na celu dobro dziecka. Standardy Ochrony Małoletnich zostały utworzone, aby skutecznie przeciwdziałać przemocy i krzywdzeniu dzieci.

I Podstawowe terminy

Dzieckiem jest każda osoba od urodzenia do ukończenia 18 roku życia.

Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, jego przedstawiciel ustawowy (rodzice/opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem dziecka jest także rodzic zastępczy. Zgoda rodziców dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka w sytuacji, gdy oboje posiadają pełne prawa do sprawowania opieki nad dzieckiem i stanowią tzw. rodzinę pełną. W sytuacji, gdy dziecko nie jest wychowywane w tzw. rodzinie pełnej, a oboje rodzice posiadają pełne prawa rodzicielskie, wskazana jest zgoda obojga rodziców. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy spornej przez sąd.

Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, zagrożenie dobra dziecka lub zaniedbywanie go przez jego opiekunów.

Przemoc fizyczna to wszelkie celowe, intencjonalne działania wobec dziecka powodujące urazy na jego ciele np.: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, itp.

Przemoc emocjonalna to intencjonalne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości

prawidłowego rozwoju dziecka np.: wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka, niszczenie ważnych dla niego rzeczy lub zwierząt, nieposzanowanie granic prywatności, itp.

Zaniedbywanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski, zainteresowania i obecności rodzica.

Wykorzystanie seksualne to każde zachowanie osoby starszej i silniejszej, które prowadzi do jej seksualnego podniecenia i zaspokojenia kosztem dziecka np.: ekshibicjonizm, uwodzenie, świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się i do oglądania pornografii, dotykание miejsc intymnych lub zachęcanie do dotykania sprawcy, różne formy stosunku seksualnego, itp.

Pod pojęciem **cyberprzemocy** należy rozumieć przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

II Podstawa prawna:

1. U. 2023 poz. 1606 USTAWA z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
2. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997.78.483) – zapisy regulują ochronę Dziecka przed przemocą, wyzyskiem i demoralizacją.
3. KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. z dnia 23 grudnia 1991 r.).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz.U. 2023 poz. 1870).
5. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493).
6. Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2015.583, t.j.) – zapisy regulujące relację pomiędzy rodzicami a dzieckiem oraz rodzicami i placówką oświatową, a także władzę rodzicielską, kontakty rodzica z dzieckiem i reprezentację dziecka.

7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 1997.88.553 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego – akty prawne regulujące m.in. interwencję w przypadku popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka

8. Kodeksu postępowania karnego – art. 304, Kodeksu karnego – art.162.

9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

10. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) -art. 23 i 24.

11. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).

III Kryteria bezpiecznych warunków podczas kontaktu z osobami małoletnimi w gabinecie:

1. Komunikacja odpowiednia do wieku dziecka.

2. Okazywanie szacunku oraz akceptacji (absolutny zakaz oceniania, krytykowania, zawstydzania, upokarzania, czy też lekceważenia) przestrzeganie Kodeksu Etycznego PTPS, dbanie o poszanowanie nietykalności cielesnej oraz godności dziecka. W obszarach kontaktu fizycznego poza spontanicznym przytuleniem się dziecka do dorosłego oraz w sytuacji ratowania życia czy zdrowia, kontakt fizyczny z dzieckiem nie jest uzasadniony.

3. Absolutnie niedopuszczalne jest ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego (art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE.L. z 2016 r. Nr 119)

4. Zakaz utrwalania wizerunku dziecka dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie.

5. Zakaz proponowania małoletniemu środków psychoaktywnych, wyrobów tytoniowych, leków oraz zakaz stosowania ich przy dziecku.

6. Zabronione jest nawiązanie z małoletnim jakiegokolwiek formy bliskości (romantycznej) lub seksualnej, jak również niedopuszczalne są dwuznaczne komentarze o charakterze seksualnym oraz pokazywanie treści o charakterze pornograficznym.

7. Komunikacja z rodzicem/opiekunem prawnym odbywa się poprzez kanały służbowe: mail, telefon i podczas sesji.

8. W ramach **Obowiązku informacyjnego** rodzice/opiekunowie uzyskują informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji (w tym sytuacji zagrożenia przemocą lub wykorzystania lub powzięcia podejrzenia lub informacji o krzywdzeniu dziecka) wraz z danymi teleadresowymi.

9. Istotne czynniki w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego:

a) niepokojące sygnały - widoczne obrażenia ciała tj. siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), niespójność w wyjaśnieniach na temat obrażeń,

b) nieadekwatny ubiór do sytuacji i pogody,

c) dziecko boi się rodzica lub opiekuna,

d) dziecko boi się wyjść z gabinetu,

e) dziecko jest w napięciu i strachu, gdy podchodzi osoba dorosła,

f) dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, agresywne, samookalecza się,

g) dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,

h) zmiany w dotychczasowym zachowaniu dziecka,

i) zmiany w pracy twórczej dziecka,

j) nadopiekuńczość, kontrola, surowa dyscyplina lub zbyt duża pobłażliwość, odrzucanie dziecka,

k) krytyka ze strony rodzica wobec dziecka, wyzwiska, poniżanie, wytykanie błędów, wpędzanie w poczucie winy, zawstydzanie, strofowanie dziecka, obraźliwe słowa typu „gówniarz”, „gnojek”.

IV Zasady postępowania

W sytuacji uzyskania informacji o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia dziecka właściciel gabinetu zobowiązany jest do:

a) niezwłocznej rozmowy z rodzicem /opiekunem prawnym

b) sporządzenia notatki służbowej

c) złożenia zawiadomienia do odpowiednich organów z obowiązku wynikającego z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.)

d) sporządzenie planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia:

- podjęcie działań mających na celu wsparcie dziecka,
- zadbanie o dobrostan dziecka,
- okazanie dziecku życzliwości,
- poinformowanie rodziców, w jakich instytucjach mogą otrzymać profesjonalne wsparcie psychologiczne dla siebie oraz dziecka.